

Umbre
Scurt metrajele din secțiunea Umbre.
»Pagina 5

ZFR
Lansare de carte:
Alex. Leo Șerban.
»Pagina 7

InterogaTIFF
Producătorul Cédimir Kolar, în juriul competiției oficiale.
»Pagina 8

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF

#8

Vineri, 10 iunie, 2011
www.tiff.ro | www.tiff.tv.ro

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE FILM TRANSILVANIA

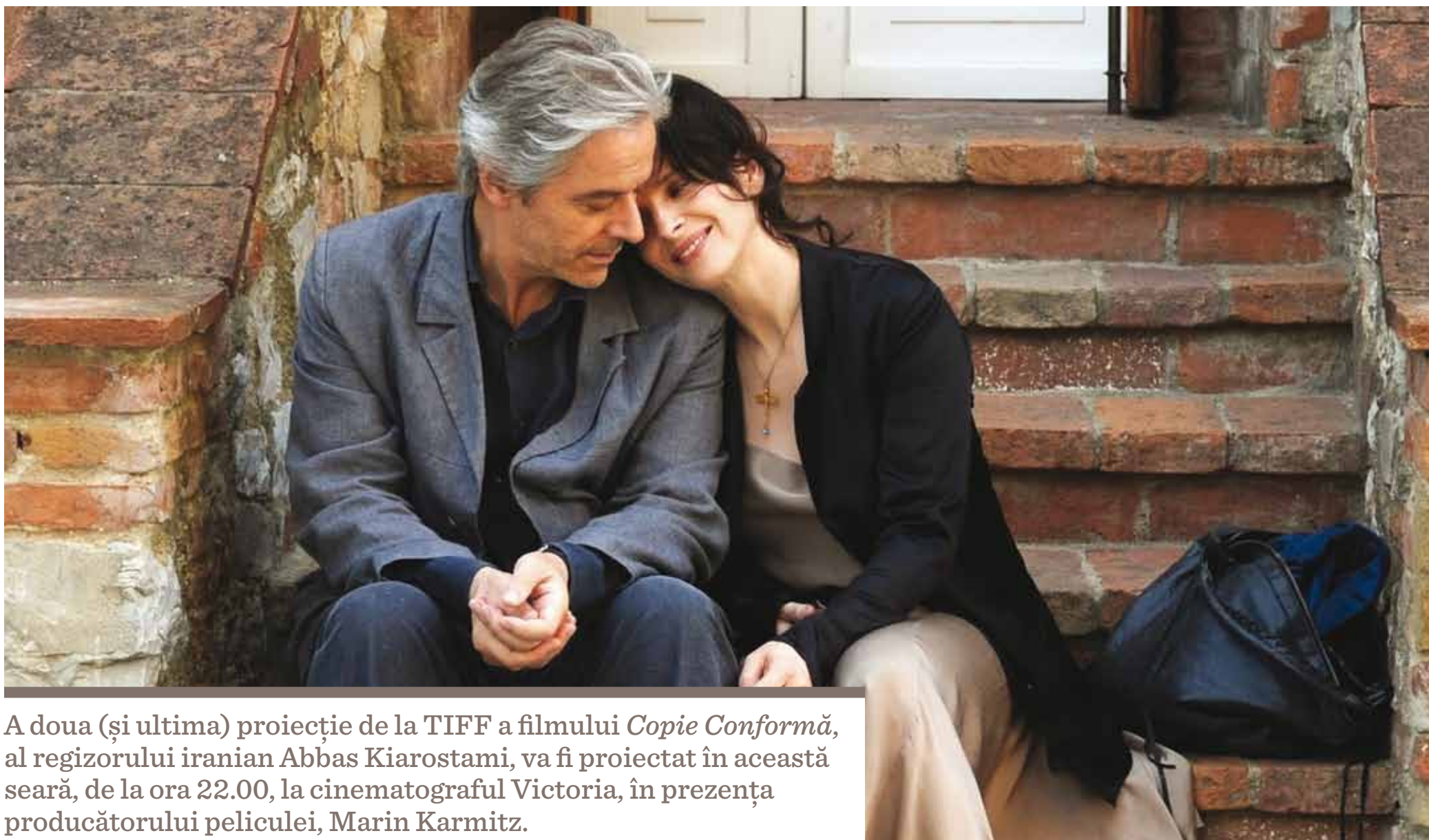
EDIȚIA 10, 3-12 Iunie 2011
CLUJ-NAPOCA

English Pages: 12 - 13

Prezentat de:

BANCA TRANSILVANIA

Abbas Kiarostami: *Copia conformă*

A doua (și ultima) proiecție de la TIFF a filmului *Copia Conformă*, al regizorului iranian Abbas Kiarostami, va fi proiectat în această seară, de la ora 22.00, la cinematograful Victoria, în prezența producătorului peliculei, Marin Karmitz.

Cel mai recent film al lui Kiarostami ar necesita o secțiune de bibliografie, cu note de subsol inserate lângă subtitrări; nu e deloc un alt film *faux* deștept european, în care prototipuri de intelectuali adulterează în sacouri smart uzate, ca-n foto-urile vintage cu Sartre, ci e o sinteză narativizată a multor teorii despre "om și societate", unele

devenite superfue, care au fost vehiculate în Europa ultimului secol. James Miller e un scriitor britanic care-și prezintă cea mai recentă carte publicului italian, în orașelul Arezzo. E un scriitor cinic și amar, care n-are cum fura din publicul happy go lucky al lui Coelho sau Cărtărescu, mai ales că se ocupă de un subiect bosumflat - diferența dintre copie și autentic și imposibilitatea de a distinge între

cele două, atât în viață, cât și în artă. Ignorat de marele public, James e interpelat de Elle (Juliette Binoche, cu premiu luat la Cannes în 2010 pentru acest rol), o bourgeois bohème trecută de prima tinerețe și proprietară de magazin de antichități. E neclar (la modul sănătos și antrenant) de ce Elle ar fi atrasă de James, mai ales că-și petrec mare parte din timp certându-se pe teme de artă, societate, relații

amoroase și tot așa (da, inclusiv în felul acela prețios adolescentin din *Before Sunrise/Sunset*). Lucrurile se complică și mai mult după ce, sfidați de un chelner, cei doi încep să se poarte ca doi soți, cu o căsătorie de 15 ani în spate, care călătoresc prin Italia preponderent rurală a nupțialității lor. Primul film al lui Kiarostami - într-o carieră de aproximativ 40 de ani - filmat în afara Iranului e o joacă doctă

despre ce e original și ce nu și dacă aceste categorii măcar există, dar și un omagiu adus, nu fără puțină malițiozitate, formeii canonice a filmului european de artă din prima jumătate a secolului 20, pusă-n scenă cu "ghidușenia" puțin melancolică a artistului pe lângă care postmodernismul n-a trecut ca acceleratul de Ciucea.

- Mark Racz

Cinematografele
TIFFCinema Florin Piersic
Piața Mihai Viteazul 11Casa de cultură a
studentilor
Piața Lucian Blaga 1-3Cinema Victoria
B-dul Eroilor 51Cinema Arta
Universității 3Odeon Cineplex - Sala 1
Odeon Cineplex - Sala 4
Odeon Cineplex - Sala 5
Odeon Cineplex - Sala 6
Polus Center Cluj,
Avram Iancu 492-500,
Comuna FloreștiUrsus Open Air
Piața UniriiMănăstur Open Air
terenurile de sport,
zona complexului NoraCentrul Cultural Francez
I.C. Bratianu 22Marty Cafe
Victor Babeș 39Galerie Muzeul de Arta
Piața Unirii 30Boiler Club
Henri Barbusse 59-61

DONCAFÉ

AperiTIFF

Redactor șef:
Laura PopescuRedactori:
Cristi Mărculescu, Anca Grădinaru, Mark Racz,
Radu Meza, Raluca Bugnar, Andra SzaszPagina de engleză:
Martin Blaney, Jay Weissberg, David RobinsonReporter:
Oana Moisil, Paul Boca, Mihaela UrsanFotografi:
Răzvan Șut, Vlad GhermanGraphic design:
Carmen GociuIlustrație:
Matei BraneaDistribuție:
Ionuț HustiTipărit la:
Media Pro

■ Umbre

Sîntem ce sîntem – Ou sont
les cannibals d'antan?

Ah, filmele cu canibali. Subgen rupt din horrorurile 70iste imersate în junglă (*Apocalipsul canibal* al lui Ruggero Deodato) sau pierdute prin deșerturi (Dealurile dotate cu globi oculari ale lui Wes Craven). Nișă foarte îngustă și puțin frecventată. Care, oricît de dragă mi-ar fi, trebuie admis: nu s-a obosit prea tare atunci cînd vine vorba de filme bune, memorabile sau capodopere. De fapt și de drept de la remake-ul lui Alexandre Aja la *The Hills Have Eyes* (2006) și pînă la *Sîntem ce sîntem* (2010) nu s-a mai petrecut nimic demn de atenție prin teritoriile canibalistice ale cinema-ului. Jorge Michel Grau (deloc înrudit cu George Grau, *auteur* talentat de filme europene cu zombie prin deceniul 7) comite un gest curajos și filmul rezultat devine instant "cult movie". Porche? Pentru că Grau înțelege uzura elementelor fundamentale ale genului și iese iconoclast în decor. Deci fără canibali izolați în locuri greu accesibile (acțiunea are loc prin periferiile pline de mizerie și mizerii umane ale marelui Mexico City), fără focusare pe victime (care există și sînt prelucrate gastronomic și de aici rezultă gore), fără accent pe mațe eviscerate și cu foarte mult tupeu, *Somos lo que hay* se concentrează pe familia de canibali. Pe psihicurile lor labile, pe relațiile de putere și durere dintre ei, pe sărăcia

lor (care în anumite lecturi critice duce la statutul de "film socialist" și semnal de alarmă despre sărăcie și consecințele ei nefaste). Sub alura și dincolo de manierismele minimalist-realiste, Grau inserează o oroare mult mai inteligibilă, cu personaje excelent conturate și interpretate, cu emoții frustrante și demență rampantă. Avem deci de-a face cu o dramă de familie (săracă): mama (cu mari problemele la cutița craniană) fiul cel mare (introvertit și cu o sexualitate frustrată), mijlociul (o brută) și fiica (nubilă și deloc deranjată de incesturile care plutesc prin aer) trebuie să depășească decesul tatălui (care moare într-un mall și aici unii văd din nou critică socială, că doar *Dawn of the Dead* are loc în shopping center). Pus la comanda familiei și a Ritualului (pe care Grau are inspirația de a-l lăsa neclar), fiul cel mare ar trebui să își controleze și fratele destul de redus și mama fundamentalmente defectă. Regia abilă oferă subtexte multiple filmului și lasă loc multor interpretări și gânduri ulterioare. Pentru că, la fel ca marea majoritate a horrorurilor care fac istorie, *We Are what We Are* conține o înșiruire de fapte posibile, care, filmate realist și expuse lăolaltă cu toate subterfugile psihice și religioase ale făptuitorilor, rămîn înfipte în memorie.

– Cristi Mărculescu

■ AlternaTIFF

Vineri, 10 iunie

21:00 **Electric Brother (Ro)**
live act, lansare album "Pe pământ"
(freestyle/nu-jazz) Meeting Point.22:30 **Electric Fence (Ro)**
live act (alternative/pop/rock)Eveniment special: GANDU
CIRCUS (INDIA) featuring Gandu
the Rapper & Neel – live act
(soundtrack GANDU – filmul șoc al
TIFF 2011)K-LU – dj set (breakbeat/funk/trip-
hop) – Boiler Club Stage.

■ Supernova

Dincolo

O afacere 100% femeiască: Pernilla August (masiv premiată pentru roluri în teatru și film) debutează ca regizoare de lung-metraj cu un film despre relația dintre alte două femei. Alcoolica mamă iubitoare Aili (Outi Mäenpää) și juna sa fiică Leena (Tehilla Blad) se susțin în ciuda mizeriilor diurne. De care este responsabil, evident, un bărbat alcoolic jalnic. Tatăl Leenei. Ceva mai tirziu, ajunsă adultă (și jucată de Noomi Rapace cea cu dragonul tatuat), Leena devine din mama iubitoare și soția mulțumită o suină în pragul isteriei totale. Motivul? Un telefon de la un spital unde muribunda sa

mamă își trage cu greu ultimele suflări. Corect filmat, emoțional abordat și jucat impecabil, *Beyond* ajunge la Cluj cu o tolbă plină de premii. Lucru admirabil, mai ales pentru că subtextele bine inserate (relația cu trecutul, viețile schingiuite de copilării lugubre ale unor oameni care reușesc măcar să pară normali) sunt corect calibrate. Singura problemă ar fi mică și tot femeiască: August empatizează nițel cam mult cu eroina ei defectată nervos de trecutul pus sub tăcere și melodrama nu ratează ocazia de a-și arăta colții flămînzi după oceane de empatie.

– Cristi Mărculescu

■ Votul publicului

Competiție

Principii de viață/Principles of Life
4,20/232
Imperialiștii n-au murit!/The Imperialists are Still Alive! 3,96/138
Aleea regelui/King's Road 3,73/177
Tăcerea/Silence 3,71/166
Proiectul fără titlu al lui Khartik Krishnan/The Untitled Khartik Krishnan Project 3,21/178O sâmbătă obișnuită/Innocent
Saturday 3,11/120
O viață însemnată/La vida util
3,05/100

Barometru general

Vitus 4,82/242
Într-o lume mai bună/In a Better
World 4,67/341
Școala noastră/Our School 4,66/
149

■ Workshop-uri și seminarii aplicate

Astăzi

10:00 – 17:00 **Workshop: Thomas Mai despre "Crowdfunding, Social Media and Distribution 2.0"**.
Prețul biletului de intrare: 30 lei. Înscriserile se fac la adresa workshops@tiff.ro.
– Sala de conferințe din Cluj a Băncii Naționale Române.

Miine, 11 iunie

12:00 **Materclassul Marin Karmitz** – TIFF Lounge, Unirii Square)11:00 – 13:00 **The Cinema Lesson prezentată de Cristi Puiu – TIFF Lounge, Piața Unirii.**

15:00 De vorbă despre film cu Valdis Oskarsdottir – TIFF Lounge, Piața Unirii.

Competiție

Maimuțe

Black Swan-ul lui Aronofsky poate fi translatat în Suedia, dovadă filmul de față. Cu minore atletice. Și cai. Și o pușcă. Povestea clasică a fetei rigide dar serioase și a celei creative dar indolente, adică lebăda albă și lebăda neagră, e și premisa din *She Monkeys*, drama Lisei Aschan, premiată la Tribeca, despre două adolescente care fac parte dintr-o echipă de călărie acrobatică. Emma e nou venită și vrea să-i impresioneze pe toți cu atleticitatea ei de fată-băiețoi, pe când Cassandra e lidera carismatică a grupului și o provoacă pe Emma la un fel de rit de inițiere care implică niscaiva lesbianism tensionat, măiestrie ecvestră și consumul de masculi creduli la piscină. Dar *She Monkeys* nu e un *coming of age* conformist, ci are destule pasaje ambigue și jumătăți de concluzii care lasă destul loc pentru plăcerea de a aproxima

când se termină mania juvenilă de a performa în fața altora și când începe disperarea sexuală cauzată de contextele relativ cazone în care fetele activează. *She Monkeys* e un film scandinav prin excelență, fără multă vorbărie, cu mult nerv,

multă furie recanalizată, multe reinterpretări ale valorilor politicoase legate de adolescență și doar o mină de culori amestecate întru ursuzenia dumneavoastră.

– Mark Racz

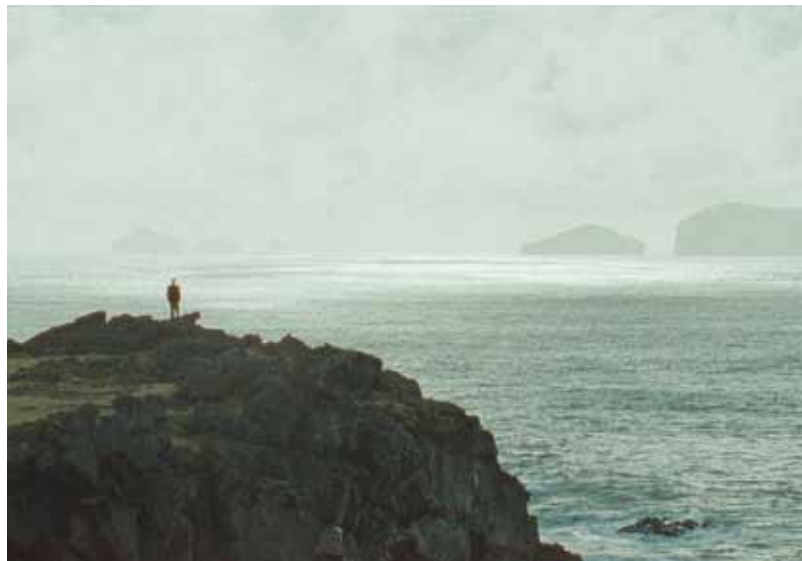
Vulcanul

Hannes iese la pensie după o carieră de îngrijitor la o școală. Acasă – o relație disfuncțională și mai ales mută cu soția sa, Anna. Mai apar în peisaj doi copii urbanizați, care se înțeleg mai bine cu mama decât cu el și, mai important, Hannes e definit de sentimentul prevalent cum că viața i s-a dus de ripă o dată cu strămutarea, cu zeci de ani în urmă, din orașelul în care se născuse. Islanda înconjurătoare nu-l ajută prea mult să se îmbuneze, singura sa bucurie (nu că am distinge vreun zîmbet pe chipul său complet arid) e ieșitul cu barca, la pescuit, momente în care Hannes cochetează cu inecul ca metodă de ieșire demnă din scenă. După ce soția sa face un atac cerebral și zace ca o legumă (care trebuie spălată și hrănită, totuși), Hannes găsește un nou rost pentru aglomerarea

incongruentă de zile și evenimente la care i-a zis pînă atunci viață, și anume să faciliteze ca o altă viață, a Annei, să se desfășoare. *Vulcanul* e un film dificil și care pune întrebări, așa cum îi stă bine unui film din competiție, și va avea puțină sau inexistentă clemență pentru

cei în căutarea unor furțișaguri emoționale facile. Dar efortul merită din plin, Hannes fiind un exponent construit la milimetru al speciei noastre de viețuitori singuratici și taciturni.

– Mark Racz

MIC GLOSAR DE FILM #8:

SHORT FILM GLOSSARY #8: 1) - LISTEN MAN, WHAT'S THAT "SUPERIMPOSITION" ? 2) - WELL MAN... YOU KNOW HOW IT IS WHEN OH! ALL KIND OF AH! IMAGES ARE GOING THROUGH UH! YOUR HEAD, ONE ON TOP OOOH! OF EACH OTHER? 3) - YES... / - WELL, IT'S KIND OF LIKE THAT.

Program / vineri / 10 iunie

CINEMA FLORIN PIERSIC

11:00 - 98'
Oxigen / Oxygen
Belgia; Hans van Nuffel; [Competiție](#) [711]

13:15 - 99'
O sîmbătă obișnuită / Innocent Saturday
Rusia, Germania, Ucraina; Alexander Mindadze; [Competiție](#) [712]

15:30 - 97'
Principii de viață / Principles of Life
România; Constantin Popescu; [Competiție / Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc](#) [713]

18:00 - 90'
Tatăl fantomă / Phantom Father
România; Lucian Georgescu; [Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc](#) [714]

20:30 - 94'
Loverboy
România; Cătălin Mitulescu; [Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc](#) [715]

23:00 - 97'
Tilt
Bulgaria, Germania; Victor Chuchkov; [Wasted Youth](#) [716]

CINEMA VICTORIA

10:00 - 93'
Aproape de cer / Close to Heaven
România, Germania; Titus Fuschina; [Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc](#) [731]

12:15 - 53'
Valea Corlatului / The Corlat Valley
România; Stephane Lucon
42' 24 găleți, 7 șoareci, 18 ani / 24 Buckets, 7 Mice, 18 Years
România; Marius Iacob; [Proiecție în cadrul zilelor filmului românesc](#) [732]

14:45 - 98'
Vulcanul / Volcano, *Islanda*, Runar Runarsson
competiție
10', **În noapte / Through the night**
Marea Britanie; [Umbre scurmetraje](#) [733]

17:15 - 88'
Fuga din rai
România; Stelian Tanase; [Proiecții Speciale](#) [734]

19:30 - 83'
Maimuțe / She-Monkeys
Suedia; Lisa Aschan; [competiție](#)
13' **Vânătoare de zâne / Fairycatcher**
Irlanda; [Umbre scurmetraje](#) [735]

22:00 - 106'
Copie conformă / Copie conforme
Franța, Italia; Abbas Kiarostami; [Proiecții Speciale](#) [736]

00:30 - 90'
Suntem ce suntem / Somos lo que hay
Mexic; Jorge Michel Grau; [Umbre](#) [737]

CINEMA ARTA

10:00 - 71'
Preludiul / Preludio
Mexic; Eduardo Lucatero; [Fără Limită](#) [741]

12:00 - 52'
Aripi de foc / Wings of the Firebird
România; Tedy Necula; [Proiecții Speciale](#)
Intrare Liberă! [742]

13:45 - 92'
Omoară-mă, te rog / Kill Me Please
Franța, Belgia; Olias Barco; [Umbre](#) [743]

16:00 - 90'
Let's Go Digital
Intrare Liberă! [744]

18:00 - 99'
Niki Ardelean, colonel în rezervă / Niki and Flo
România; Lucian Pintilie; [100% Lucian Pintilie](#) [745]

21:00 - 76'
Umbre scurmetraje, partea I
Shadows Shorts I

23:00 - 81'
Umbre scurmetraje, partea II / Shadows Shorts II [747]

ODEON CINEPLEX - SALA 1

15:00 - 91'
Imperialiștii n-au murit! / The Imperialists are Still Alive!
S.U.A.; Zeina Durra; [Competiție](#) [782]

17:30 - 106'
Fără cale de-ntors / Sin Retorno
Argentina, Spania; Miguel Cohan; [Competiție](#) [783]

20:00 - 127'
Fericeala mea / My Joy
Germania, Ucraina, Olanda; Sergei Loznitsa; [Supernova](#) [784]

23:00 - 90'
Gianni și femeile / Gianni e le donne
Italia; Gianni Di Gregorio; [Supernova](#) [785]

ODEON CINEPLEX - SALA 4

14:30 - 112'
Amintiri despre supradetvoltare / Memorias del desarrollo
Cuba, S.U.A.; Miguel Coyula; [Fără Limită](#) [792]

17:00 - 74'
Proiectul fără titlu al lui Khartik Krishnan / The Untitled Khartik Krishnan Project
India; Srinivas Sunderrajan; [Competiție](#) [793]

19:30 - 100'
Aleea regelui / King's Road
Islanda; Valdis Oskarsdottir; [Competiție](#) [794]

22:15 - 129'
Cap de taur / Bullhead
Belgia; Michael R. Roskam; [Focus Belgia](#) [795]

ODEON CINEPLEX - SALA 5

17:15 - 99'
Dincolo / Beyond
Suedia; Pernilla August; [Supernova](#) [7A3]

19:45 - 90'
Război civil / Civil War
Portugalia; Pedro Caldas
24' **Peisaj urban cu fată și avion / Urban Landscape with Girl and Plane**
Portugalia; [Focus Portugalia](#) [7A4]

22:45 - 112'
Amador
Spania; Fernando Leon de Aranoa; [3x3](#) [7A5]

ODEON CINEPLEX - SALA 6

15:15 - 95'
Plasa de țântari / La mosquitera
Spania; Agustí Vila; [Supernova](#) [7B2]

17:45 - 89'
Copiii dragonului verde / Children of the Green Dragon
Ungaria; Bence Miklauczic

20' **Fiara / The Beast**
Ungaria; [Ziua Maghiară](#) [7B3]

20:15 - 88'
Deasupra noastră numai cerul / Above Us Only Sky
Germania; Jan Schomburg; [Supernova](#) [7B4]

22:30 - 88'
Czukur Show
Ungaria, Suedia; Tamas Domotor; [Ziua Maghiară](#) [7B5]

URSUS OPEN AIR - Piața Unirii

21:45 - 103'
Să nu mă părăsești / Never Let Me Go
S.U.A., Marea Britanie; Mark Romanek; [Piața Unirii](#) [751]

MĂNĂȘTUR OPEN AIR

22:00 - 133'
Drumul de întorcere / The Way Back
Peter Weir; S.U.A.; [Proiecții Speciale](#) [761]

Centrul cultural francez

22:00 - 81'
Noapte Bună, Bună Dimineața / Good Night | Good Morning
India, S.U.A.
Sudhish Kamath
[Supernova](#) [771]

00:00 - 84'
Littlerock
S.U.A.; Mike Ott; [Wasted Youth](#) [772]

MARTY CAFÉ

21:30 - 95'
Turcoaz / Turquoise
Belgia, Turcia; Kadir Balci; [Focus Belgia](#) [7C1]

23:30 - 93'
Crepusul / Dusk
Olanda; Hanro Smitsman; [Wasted Youth](#) [7C2]

■ TIFFarul

TIFFARUL cu telefonul închis

Cristina Pop se pregătește de TIFF ca de Crăciun. Doar că la TIFF banii nu se duc pe mâncare, ci pe abonamentul la filme, iar în ajunul festivalului timpul ei se duce pe documentarea tuturor proiectelor din programul de pe tiff.ro. În clasa a XI-a nu bănuia că, 7 ani mai târziu, va ajunge să își petreacă 12 ore în sala de cinematograful. La fel, nu își imagina că merele menite atunci să îi fie pachetul în pauza de masă vor fi singurele delicii culinare de care se bucură în perioada TIFF. Nu este la cură de slăbire, dar cu siguranță va slăbi dacă mănâncă doar cât ne-a spus nouă. Până acum a văzut multe filme (4/5/6 pe zi). La asemenea cinefilie, mă întreb dacă are timp să digere poveștile. Surprinzător, are. Probabil că noap-

tea, după ultima proiectie, în loc să numere oi se gândește la filmele pe care le-a văzut. Din seria filme pe care le-ar vedea pentru că sînt foarte bune, Cristinei i-a plăcut *Illegal*, pentru "apropierea diferită de realitate". Alte filme care au impresionat-o: *L-am văzut pe diavol și 127 ore*. Pe lista celor 10 porunci, în cazul Cristinei se adaugă și acela de a nu răspunde la telefon în timpul unui film. Ca să nu cedeze ispitei, ea își închide telefonul cât e ziulica de TIFF de lungă. Iar ziua ei TIFF este foarte lungă! La capitolul compromisuri aproape făcute, ea a riscat să piardă examenul de luni, ca să nu piardă sfîrșitul unuia din filme. La capitolul certuri cu cineva pentru filme, s-a certat cu noi pentru că am luat-o de la film ca să aflăm cât de TIFFAR este.

TIFFARUL în cuplu

Ce are de-a face TIFF cu peștitul, inelul de logodă și promisiuni în fața altarului? Teoretic, nimic. Dar Alexandru Dudău a găsit la TIFF 2006 momentul ideal pentru a-și cere în căsătorie iubita. În pauza dintre două filme, pe drumul dintre Cinema Arta și Cinema Victoria, Alex a cerut-o de soție. De ce? Pentru că TIFF era ultimul loc în care ea se aștepta să pri-

mească inelul. La capitolul compromisuri, Alex (care, apropo, este profesor), ne-a mărturisit că a chiulit de la o oră ca să poată ajunge la unul din filme. Se întâmpla în 2009, cînd avea ore pînă la 15:00 și filmul începea la 14:30. Sînt zile în care vede cîte 5 filme, dar nu consideră că acesta este scopul TIFF: "E ca și cum ai mânca 5 fripturi deodată". Cum arată programul lui? E șifonat de la atîta răsfoit și cugetat asupra lui. Filmele la care merge sînt încercuite cu pixul. Cînd le selectează? Dimineața, împreună cu Denisa, soția lui. Întrucît preferințele nu coincid întotdeauna, aleg să meargă separat la unele proiectii. Filmul care l-a surprins cel mai mult și despre care a vorbit cel mai frumos este *Poezie*, la care nu se aștepta să îl marcheze, pentru că experiența sa cu filmele coreene nu este una fericită. Cu toate acestea, a îndrăznit să meargă la *Poezie* și crede că acesta este Filmul. Ne-a mai făcut totuși o recomandare: *Mîțe bătrîne* - "Un film care pare foarte cuminte, dar nu e cuminte".

- Oana Moisil

TIFFARUL vintage

Ei bine, l-am regăsit pe TIFFARul premiat acum doi ani! Oana l-a reîntîlnit pe Jakob Zoltan la Cinema Florin Piersic. L-a prins în flagrant, în timp ce pleca de la *Aleea Regelui*. Era plicitisit, dar dornic să stea de vorbă cu AperiTIFful, care l-a premiat în urmă cu 2 ani. Pe vremea aceea se certa cu prietena ca să vină la filme, o face în continuare. Unele lucruri nu se schimbă niciodată, se pare. Pe editorii de la AperiTIFf reîntîlnirea Oanei cu el i-a umplut de melancolie. Atunci nu ne-am ținut de toate promisiunile pentru că gașca AperiTIFfului, odată închis festivalul, se împrăștie zburătăcită prin tot felul de orașe, în tot felul de proiecte pestrițe de freelanceri. Am dus vina în spate de a nu-i fi făcut tricoul cauciucat cu portretul de TIFFAR desenat de Branea, așa cum am promis. Pe Zoltan l-am ales atunci ca fiind specimenul perfect de TIFFAR și sîntem fericiți că încă înnoată liber prin smîrcurile (era să scriem sfîrcurile) cinematografice de la TIFF.

La această ediție a văzut 15 filme și jumătate. Se trezește devreme și, pentru că ocupă o funcție de conducere, fuge de la serviciu pe la prînz ca să traverseze strada către Cinematograful Florin Piersic. Filmul preferat la această ediție? *Nader și Simin, o despărțire*, la care a intrat din greșală după ce ieșise de la *Burta Mamei*.

- Laura Popescu

■ Competiție

Principii de viață

Între două episoade din extrem de personala (și extrem de pertinenta) trilogie despre rezistența anti-comunistă, Constantin Popescu schimbă macazul cu acest respiro urban/sarcastic, scris de tandemul Răzvan Rădulescu/Alex Baciu. Nimicurile zilnice care compun drama unui om de nimic pot să nu însemne, pînă la urmă, chiar nimic - dar autorii posedă suficientă subtilitate (și ironie pentru ca semnificațiile (chiar dacă relativ comprimate) să fie palpabile. Ceea ce, în contextul acestui nou cinema, unde nimicul trebuie musai să cîntărească aprig, nu-i puțin lucru. Dar

această „zi din viața domnului Velicanu” mai posedă un atu redutabil - Vlad Ivanov, la primul rol principal... Un personaj meschin, mitocan, contradictoriu, pe care nu-l poți simpatiza în veci dar pe care, la rigoare, îl poți înțelege; Velicanu este un om care abia începe să priceapă c-a pierdut partida (deși n-o va accepta niciodată), un om care se agață de detalii cu o disperare mascată în ironie, un om ale cărui principii sînt așezate pe un eșafodaj strîmb, numai bun de prăbușit. Camera lui Liviu Mărghidan, atît de zbuciumată în *Portretul luptătorului la tinerețe*, îl urmărește strîns, ferm, decis - iar istețimea

regizorului te silește să compui portretul acestui perdant (care se putea chema lejer „tragedia unui om ridicol”) încetul cu încetul, bucată cu bucată, lent și definitiv. Două piese de rezistență - o ieșire „muzicală” care ar fi caraghioasă dacă n-ar fi tristă, și o explozie de furie spre care tinde practic întreg filmul, și care vine atunci cînd credeai că titlul s-a stins. O performanță redutabilă deci pentru Ivanov - mutra încrunțată a personajului din final îl confirmă etern victorios, într-o luptă în care învingătorii sînt cei care pierd.

- Andrei Crețulescu

■ Supernova

Drumul de întoarcere

Primul film al lui Peter Weir după *Master and Commander* e o altă demonstrație de mărinimie scenografică demnă de marile studiouri (o groază de figuranți, multă recuzită, diviziuni geopolitice întregi închiriate pentru a surprinde un cadru somptuos), dar are și îndeajuns de multă construcție de personaj și dramă după rețetă pentru a primi bunăvoința criticilor. Poveste hetero-glorificantă par excellence, *The Way Back* tratează evadarea unui grup de deținuți din Gulag (printre ei și Dragoș Bucur, jucind un etnoetalon balcanic pe nume Zoran), care vizează să ajungă în India încă britanică. Adunați din toate colțurile lumii și bifind toate elementele constitutive ale tropului narativ al "grupului pestriț", eroii vor avea de-a face cu toate manifes-

tările ideii de antagonist: dușmani, sete, boală, oboseală, distanța imensă pînă la obiectiv, certuri. *The way back* e un film spectaculos vizual și foarte clar narativ, în care mizele sînt progresiv mai mari,

mai multe, mai greu de atins. Și ce actori să sufere mai mult și mai dedicat pentru libertatea omului alb, dacă nu Colin Farrell, Ed Harris și chiar Dragoș Bucur, filmați de un Peter Weir foarte îndemînic în a face din cele mai de nereprezentat experiențe umane un film de popcorn cu rîs și cu plîns.

– Mark Racz

■ Umbre

7 umbre

Eu le simpatizez de acu' opt ani, cînd le-am și jurizat. Unii le caută (și sînt greu de găsit în afara festivalurilor), alții le evită. Și da, pot înțelege că printre spectatorii de filme din competiția oficială a TIFF-ului, au generat și ceva spaime, scîrbe, neplăceri. Azi le avem grupate în două calupuri, numai și numai ale lor. Fără o listă cu componența ficăru grupaj am ales la nimereală 7 scurt-metraje de groază și mister.

Am dat peste numitul Park Chan-wook, coreean *extraordinare* și *auteur* deosebit de bine cotate al trilogiei răzbunării. Care, cineast de renume cum este, a primit o comandă de la i-fon patru. A rezultat o jumătate de oră de filmuleț supra-naturalist. *Pescuit nocturn*. Care începe și se încheie cu două aproximări de videoclipuri muzicale (piesa de deschidere, cu tot cu dubiosul care se scâlămbăie mai ceva ca Jarvis Cocker este un must-see și must-hear) și comasează la mijloc o poveste despre pescari, femeie bizare ieșite din ape și ritualuri de pacificare.

Canadianul Jonathan Caouette vizitează teritorii lynchiene și *All Flowers in Time* este o mixtură pe bază de para-natural inexplicabil tripat via video art. Subiectul implică demoni ascunși în pieile unor indivizi obișnuiți, bătrîni stranii și pe Chloe Sevigny. Plus o emisiune TV belgiană care scrîntește minți și alterează realități.

Tot despre alterări suferite de realitate este vorba și în brazilianul *Ninjas*. Care implementează nuditate (fie ea christică sau plebee) într-un story-line rupt parcă din

Tropa de Elite. Deci poliști care omoară locuitori de prin favele. Și care se dedau la chestiuni mai nasoale decît omorul. Numai că unul dintre ei are viziuni cu Iisus filtrate prin Videodrome.

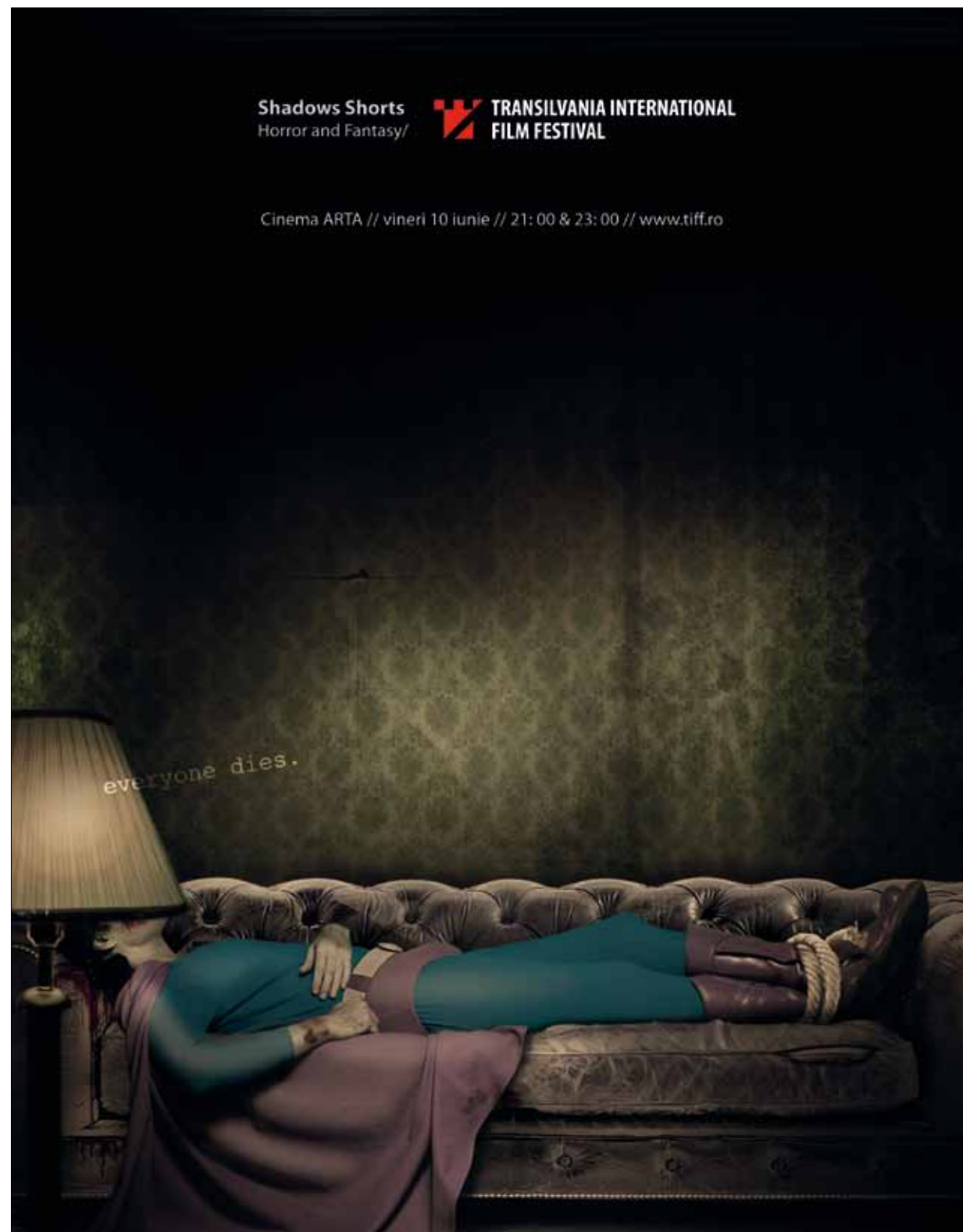
Din Argentina vecină parvine un short cu exorcism. *Deus Irae*, nu chiar conform cu doctrinele catolice sau locurile comune ale exorcismelor filmate de americani. Antidotul ideal pentru ritualurile lui Anthony Hopkins cele mustinde de propagandă vaticaneză are mai multe în comun cu trilogia *Feast* decît cu orice film despre posesiuni demonice.

Danny Boy este un contrapunct animat din plastelină. Drăguț și parabolic mai mult decît subversiv sau sanglant. Povestea singurului om dotat cu cap dintr-un oraș plin de locuitori lipsiți de căpățîni nu se poate termina prea happy, și tocmai finalul bulversant este uber-memorabil.

Irlandezii revizitează folclorul lor și *Fairycatcher* ne arată un loc magic în care nici zînuțele, nici zînuții nu ar trebui să se aventureze. Pentru că pericolele sînt multe, mute și sumbre.

Ultima umbră (și prima în ordine preferințelor mele) este britanicul *To My Mother and Father*. Un plod blonziu numai bun de pus în reclamă își pune pe față o mască găsită prin casă și, ascuns în dulap, este gata să îi surprindă pe mami și tati. Primul surprins va fi el, abia apoi va veni rîndul părinților. Impecabil abordat din regie, cu frisoane autentice și final gore. Plus o foarte admirabilă secvență erotică.

– Cristi Mărculescu

■ Let's Go Digital!

„Cover Roșu” pentru Let's Go Digital!

Pentru cei 18 tineri participanți ai atelierului de film „Let's Go Digital”, ultimele 7 zile au fost ca drumul cu un trenuleț de rollercoaster ce tocmai a ajuns în virful șinei. Emoțiile cresc exponențial, inima le bate ceva mai tare ca de obicei, iar unii dintre ei simt, probabil, în stomac, un gol de care nu vor putea scăpa pînă în jurul orei 16.00.

La ora 16.00, la cinema Arta, cele mai noi producții cinematografice din cadrul TIFF-ului vor fi prezentate în fața publicului. Realizatori sunt 18 liceeni din toată țara, selectați în urmă cu 3 săptămîni pentru a lua parte la atelierul de film „Let's Go Digital!”.

Timp de 7 zile, au dovedit din plin că sunt talentați, entuziaști, dedicați. Azi sunt, probabil, doar foarte oboșiți. Pentru LGD-iști, TIFF-ul înseamnă în fiecare an foarte multă muncă, dar zîmbetele de pe fețele lor cînd sunt zăriți mergînd în grup la masă sau la filmare, transmit destul de clar un singur lucru: *this is filmmaking*.

Cele cinci filme de scurt metraj, realizate în echipe de cîte trei juniori LGD, making of-ul atelierului, realizat de cei 3 seniori LGD, exercițiile vizuale pe care le-au făcut în primele zile sunt o dovadă destul de clară că acești adolescenți pasionați de cinema tocmai au făcut un

prim pas în lumea filmului. Au fost asistați și ajutați de cei cinci traineri: Sorin

Botoșeneanu, Iulia Murgu, Neil Coltofeanu, Tudor Jurgiu și Bogdan Coman. Au folosit camere de filmare oferite de Sony România și au învățat cu ușurință să editeze imagini, folosind calculatoarele de ultimă generație oferite de iStyle România.

Începînd cu ora 16.00, se vor muta ei înșiși din spatele camerei de filmare în scaunele cinematografului pentru a-și privi cele mai

prospete creații alături de publicul festivalului. Fiecare spectator înseamnă o răsplată pentru eforturile lor din ultima săptămîna. Fiecare vot al publicului înseamnă un pas către marele premiu. Cel mai bun film realizat în cadrul Let's Go Digital! e votat de public și oferit de UPC România, un bun și vechi prieten al atelierului. Intrarea este liberă și atmosfera relaxată.

Așadar, în după amiaza aceasta, Anatea, Catinca, Sabina, Iulia C, Felicia, Radu, Paula, Vladimir, Iulia N, Ana, Simona, Ioana, Alina, Isa, Adrian, Mareșana, Diana și Andreea așteaptă cu emoții maxime primele aplauze (bine-meritate!) din cariera lor. Pentru că - nu-i așa? - this is also filmmaking!

Iulia Rugină

■ Zilele Filmului Românesc

Vineri, 10 iunie, 2011

10:00 *Aproape de cer* - Cinema Victoria
11:00-13:00 *The Cinema Lesson* prezentat de Cristi Puiu -- TIFF Lounge, Piața Unirii
12:00 Proiecție specială - *Aripă de Foc / Wings of The Firebird* de Tedy Necula - Cinema Arta
12.15 *Valea Corlatului; 24 găleți, 7 șoareci, 18 ani* - Cinema Victoria
15:30 *Principii de viață* în Competiție - Cinema Florin Piersic
16:30 Lansare de carte: *Mica Dietetica* de Alex. Leo Șerban (Editura Art) & *Alte camere. Alte glasuri de ieri* de Alex. Leo Șerban (Editura Trei) - TIFF Lounge (Piața Unirii)
17:00 Invitat special @ TIFF Lounge: Luminița Gheorghiu
17:00 Lansare colecție DVD *Noul Film Românesc: Începuturile* - TIFF Meeting Point

17.15 *Fuga din rai* - Cinema Victoria
18:00 Proiecție specială *Niki Ardelean, Colonel în Rezervă / Niki and Flo* de Lucian Pintilie, în prezența regizorului - Cinema Arta
18:00 Proiecție specială - *Premiera Tatăl fantomă / The Phantom Father* de Lucian Georgescu, în prezența actorului principal Marcel Iureș, a co-scenaristului Barry Gifford și a regizorului - Cinema Florin Piersic
18:00 Lansare de carte: „Moartea unui dansator de tango” (Editura TRED), în prezența autorului, Stelian Tănase - Meeting Point
17:15 Proiecție specială *Premiera docudramei Fuga din rai* de Stelian Tănase, în prezența regizorului - Cinema Victoria
20:30 Proiecție specială - *Premiera locală a filmului Loverboy* de Cătălin Mitulescu - Cinema Florin Piersic

Workshop susținut de Thomas Mai

Astăzi e la Cluj-Napoca cel mai apreciat expert, la ora actuală, din domeniul distribuției de film și marketing - Thomas Mai - care susține un workshop aplicat și dedicat Crowdfunding-ului, Social Media și Distribuției 2.0.

Profesioniștii industriei de film români, dar și invitații străini ai festivalului, cei ce activează în domenii precum Marketing, Relații publice, Vinzări, dar și toți cei interesați de modul în care se poate promova rapid și eficient un “produs” prin intermediul Internetului, au acum șansa să aprofundeze secretele platformelor de socializare online.

Thomas Mai este cunoscut pentru experiența sa în acest domeniu, ținînd prelegeri și oferind consultații pe teme de finanțare, marketing, distribuție de film și New Media în întreaga lume. A ținut prezentări la 19 workshop-uri din jurul lumii. Thomas a fost sales agent timp de 14 ani,

perioadă în care a vîndut filmele realizate de regizori precum Lars von Trier, Lukas Moodyson, Thomas Vinterberg și mulți alții. A produs 4 lung metraje: *The Eighteenth*, *Possessed*, *Don's Plum*, și *One Point O*, fiind recompensat cu numeroase distincții. Thomas a fost managing partner și producător la Klondike Film între 1996-1998 și CEO al Trust Film Sales între 1998-2000. Între 2000-2004 a fost managing partner și producător la ZentAmerica și CEO Katapult Film Sales din

Los Angeles între 2004-2006. Între 2006-2009, a condus departamentul New Business la Trust-Nordisk. Toți cei ce doresc să se înscrie la workshop-ul susținut de Thomas Mai la Cluj, în data de 10 iunie, sînt rugați să trimită un email cu CV-ul atașat pe adresa workshops@tiff.ro. Locurile sînt limitate. [Accesul](#) la workshop se face contra cost: 30 de lei (bilet general), 15 lei (pentru studenți). Studenții la facultățile de film au acces gratuit pe baza prezentării la intrare a carnetului de student.

insomnia© FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE FILM TRANSILVANIA

Insomnia și TIFF prezintă

Călătorie

imaginara

Concert de percuție -

Csaba Cserey

și

Cristian Pinte

Unde: Insomnia Café, str. Universității nr. 2.
 Când: Vineri, 10 iunie, ora 21.00

Zilele filmului românesc

Loverboy

Al doilea lung metraj al lui Cătălin Mitulescu aduce în prim-plan problema prostituției și traficului de carne vie, plasând greutatea morală a pierderii respectului pentru viața umană, libertate și valori tradiționale, pe umerii unui personaj cel puțin interesant: Luca (George Piștoreanu), un cocalar care vrăjește gagici pentru a le vinde apoi unei rețele de proxeneți, dar căruia i se întâmplă să se ndrăgostească de Vali (Ada Condeescu). Deja la al doilea film în care joacă rolurile principale (după *Eu când*

vreau să fluier, fluier), cei doi tineri actori par să se simtă confortabil unul cu altul. În pofida mizei sociale, *Loverboy* e un film de dragoste, lucru certificat de emfaza pusă pe conflictul interior (dincolo de cei câțiva polipi diegetici) și de scenele erotice construite fără vreun fel de rețineri, fără a menaja spectatorii ceva mai sensibili (cum ar fi o doamnă din sală de la prima proiecție a filmului *Principii de viață* care afirma indignată că „filmul ar fi fost mai frumos dacă nu se-njura atîta”), care s-ar bucura și ei de succesul Noului Val dacă rețeta n-ar include scene de sex și imprecații. După succesul scurt metrajului *Trafic* și al primului său lung metraj (*Cum mi-am petrecut sfîrșitul lumii*), Mitulescu încearcă să se mențină pe val cu *Loverboy*, inspirat dintr-o lume a capetelor de sat părăginate de care mulți yuppies autohtoni sint la fel de fascinați ca juriile de la Cannes.

– Radu Meza

Valea Corlatului

Dacă nu ați văzut niciodată un horror show de România în afara celor pe care le vedeți zi de zi pe stradă, *Valea Corlatului* s-ar putea să vă satisfacă pe deplin curiozitatea. Am ajuns, după ce am văzut documentarul, să mă bucur că Franz Kafka nu s-a născut pe teritoriul României, din simplul motiv că dacă ar fi făcut-o și ar fi ajuns într-un mod sau altul în satul de pe Valea Corlatului, s-ar fi dat bătut în fața monumentalității birocrăției și absurdului cu care se bat oamenii de acolo, ergo nu și-ar mai fi scris romanele cu care ne mai zgîndărim orgoliile umane în unele nopți de taină. Filmul nu face compromisuri și este lăsat să curgă natural, în multiplele variante ale poveștii susținute de locuitorii-personaje ai satului fără nume. Valea Corlatului este, teoretic, granița dintre județele

Brașov și Covasna. Un pîriu de un metru lățime, peste care se poate trece printr-un singur pas. Încărcat de semnificații administrative, teritoriale și etnice, a devenit un ineputabil subiect de discuție în momentul în care locuitorii romi ai satului brașovean Măieruș au început să se mute de cealaltă parte a pîriului, pe teritoriul Covasnei. Rezultatul: oameni fără electricitate, fără buletine, lăsându-și bebelușii singuri acasă ca să nu le fie dărîmate micile cocioabe cît timp sint plecați la muncă sau la furat legume de pe cîmp. Iar cînd soluțiile din ce în ce mai ingenioase de rezolvare a problemei culminează cu ideea transportării unui deal în altă parte și cu devierea cursului Corlatului pe după casele romilor, întregul tablou devine unul cu adevărat stupefiant.

– Paul Boca

Tatăl fantomă

Profesorul american Robert Traum (Marcel Iureș, într-un rol deopotrivă impresionant și inedit) își ia un concediu de un an și, renunțînd la un prezent lipsit de surprize, decide să îmbrățișeze o aventură ce-l poartă înapoi în trecut. Întors pe bătrînul continent, Robert încearcă să descâlcească misterul ce învăluie originile tatălui și unchiului său, faimoșii frați Traum: Rudolf, un celebru romancier, și Samuel, odinioară mare gangster la Chicago. În timpul călătoriei sale prin nordul României, Robert o cunoaște pe Tania (Mihaela Sirbu), șefa Arhivelor Bucovinei. Împreună, cei doi încearcă să-l găsească pe Sami (Valer Delakeza), ultimul prieten al familiei Traum aflat încă în viață, proiecționist la un mic cinematograful prăfuit de provincie. Sosirea lui Robert e providențială, căci Sami tocmai a fost izgonit din

cinema de către un politician local pus pe căpătuială și implicat în afaceri cu mafia rusă... Treptat, Robert îl va ajuta pe Sami să-și recupereze cinematograful, iar bătrînul îl va ajuta pe Robert să-și recupereze identitatea...

Combinăție de două dintre cele mai abordate genuri cinematografice – *road movie*-ul și narațiunea de tip „*fish out of water*” – și avînd drept punct de plecare o poveste scrisă de vechiul colaborator al lui David Lynch, Barry Gifford (care, de asemenea, are un cameo la începutul filmului), *Tatăl fantomă* reprezintă un debut regizoral riscant pentru scenaristul Lucian Georgescu (*În fiecare zi e noapte, Fii cu ochii pe fericire*) pentru că acesta respinge total și fățiș principiile pe baza cărora s-a construit reputația internațională a noului cinema românesc. În locul unei abordări de un realism cutremurător și

pe lîngă faptul că e o comedie cu accente dramatice, *Tatăl fantomă* îmbrățișează suprarealismul într-atît de asumat încît estompează, în cadrul narațiunii, linia dintre realitate (reprezentată de călătoria profesorului și povestea de dragoste dintre acesta și Tania) și fantezie (susținută de voice-over-ul asigurat de bătrînul proiecționist/narator al poveștii din poveste). În locul cadrelor lungi, filmate din mină și cufundate în tonuri gri, albastrii sau verzulii, Lucian Georgescu și directorul de imagine Liviu Mărghidan au făcut totul pentru a obține unele dintre cele mai frumoase și mai dinamice culori văzute recent într-un film românesc folosindu-se, în același timp, de cît mai multe cadre filmate de pe macara sau cu camera fixă. În loc de coloana sonoră de tip incidental (sau complet absentă), *Tatăl fantomă* utilizează atît muzică originală, compusă special pentru film de Johannes Malfatti cît și piese clasice, așa cum este cazul cu leitmotivul filmului, *Breakfast in America*, al trupei Supertramp. Nu în ultimul rînd, distribuția (pe lîngă cei doi protagoniști, filmul beneficiază de prezența unora dintre cei mai apreciați actori români: Mihai Constantin, Valer Dellakeza, Mariana Mihuț, Victor Rebengiuc și Mimi Brănescu) transformă povestea, a cărei înțelegere ar putea fi ușor îngreunată de amestecul de dialoguri în limba engleză și română, în 90 de minute de cinema în cel mai clasic sens al cuvîntului...

– Codruța Crețulescu

Proiecție specială

Fuga din rai

Stelian Tănase abordează o formulă mai puțin exploataată de către cineștii români, dar destul de populară în vest, mai ales în televiziune: docudrama. *Fuga din rai* apelează la reconstrucția dramatică specifică genului pentru a remonta poveștile adevărate ale celor care au încercat să scape din România în timpul regimului comunist (atît în timpul lui Gheorghe Gheorghiu Dej cît și al lui Ceaușescu). Accentul pus pe introspecție, pe monologul interior al personajelor, pare că vrea să îndemne publicul și implicit românii (în special pe nostalgicii regimului) la o reevaluare, o reanalizare a trecutului. Intenționat ca un serial de televiziune, *Fuga din rai* ilustrează poveștile unor oameni normali, care, într-un regim pe care îl percep ca fiind anormal, au de ales între a rămîne

și a accepta situația cu riscul de a cădea ei înșiși în anormalitate; și a evada, cu mari sacrificii, nesiguri în legătură cu ce îi așteaptă dincolo. Ironia din titlu pare adresată nostalgicilor epocii de aur și ridiculizează discursul regimului care construia preponderent mediatic o

lume perfectă care nu corespundea cu realitatea cotidiană. Este clară influența tipului de docudramă practicat de Discovery și, bineînțeles, transpare experiența de televiziune a regizorului.

– Radu Meza

■ InterogaTUFF

Cédomir Kolar ar da mâncare gratis, nu filme gratis

„De ce n-au elvețienii filme noi premiate la Cannes, Locarno sau Veneția, iar românii au?”, se întreabă retoric producătorul de filme Cédomir Kolar. Tot el răspunde că elvețienii n-au cinema nou pentru că nu au probleme, iar românii vor fi pe val cât timp vor ști să-și spună nemulțumirile.

Cédomir Kolar, producătorul francez de origine iugoslavă care a câștigat un Oscar cu filmul de război dintre foștii săi compatrioți *No Man's Land*, e convins că cinematografia mondială va renaște numai când oamenilor nu le va mai fi lene sau teamă să vorbească despre ceea ce li se întâmplă cu adevărat.

Ați fost ferm în conferința de presă în a critica internetul. Care credeți că e soluția împotriva pirateriei?

Nu știu. Cred că soluția va apărea poate într-o zi, dar va apărea fără ca noi să știm cum. Fiindcă e o chestiune complet deschisă de-acum. Chiar mai înainte am urmărit CNN în camera de hotel și se puneau niște întrebări despre cum internetul intră în viețile noastre private și cum gestionăm asta. Poate din cauza că eu am o anume vîrstă, nu am simțit niciodată că Facebook sau Twitter mi se potrivește, am senzația puternică că sînt ca o gaură neagră care m-ar putea absorbi cu totul. Dar nu de asta îmi fac griji cînd vine vorba de cinematografie, ci din cauză că noi încă facem filme într-o manieră clasică, din punct de vedere tehnic. Da, le transformăm în format digital, dar cea mai mare parte a filmelor sînt încă filmate în format 35 mm și tot procesul de post-producție, care e extrem

de scump, e făcut pentru marele ecran. Nu am nimic împotriva să fie făcute filme care vor fi distribuite numai pe internet!

Dar fără a mai folosi toată tehnologia folosită acum...

Exact. Tot lanțul pentru producție a rămas același, dar exploatarea filmului nu. Da, e dreptul oricui de a vedea filme, dar asta nu înseamnă că e drept ca oricine să vadă toate filmele. Observ tot mai mult că cinematografia de un anume fel devine ca opera, foarte exclusivistă, numai pentru unii care vor plăti bilete scumpe. Cred că acum dialogul dintre noi și public s-a răsucit complet, în sensul că publicul are acum propriile dorințe și decide cum să vadă un film.

Tim Burton, care are cont de Twitter, le-a cerut următorilor săi să îi dea sugestii pentru un nou scenariu. Cineasții se și bucură să audă dorințele publicului...

Da! Și cu asta sînt perfect de acord. E acum la modă transmedia, doar că nimeni pînă acum, nu ne-a spus cum va funcționa economia transmediei. Fiindcă știm cu toții ce putem face și cum putem să ne promovăm, dar niciun model economic nu e în spate. Iar cinematogra-

fia e o artă scumpă. Spunem despre un film că e ieftin dacă a costat un milion de euro, dar am uitat ce înseamnă un milion de euro. Nu mă împotrivesc viziunii filmelor pe internet. Internetul este un adaos extraordinar, dar numai dacă nu e vorba de piraterie, care ne omoară. Nimeni nu mă poate convinge că lucrurile nu pot fi reglementate. Ba da, se poate, a reușit deja industria muzicală să facă asta. Eu unul nu văd de ce oamenii n-ar avea mâncare gratis, eu aș prefera să dau mâncare gratis decît filme gratis. Asta se întâmplă doar din cauza tehnologiei. Dacă se va găsi modelul economic, eu voi absolut încîntat să îmi ofer filmele pentru internet. Oricum sînt acolo. (rîde)

Cum a fost primit filmul *No Man's Land* pe care l-ați produs, în fosta Iugoslavie, după ce a luat Oscarul?

Cînd *No Man's Land* a avut premiul la Cannes a fost bine primit de public și de juriu, care ne-a și premiat, dar criticii de film l-au desființat. Apoi, cu tot succesul pe care l-a avut, jurnaliștii au început să uite că nu le plăcuse filmul. A fost un film care a separat puțin publicul din fosta Iugoslavie. În Bosnia a fost un imens succes, în Croația și Slovenia a fost bine primit, mai ales în Slovenia – țară co-producătoare.

În Serbia, reacțiile au fost amestecate. Nu cred că le-a plăcut imaginea. Cam toată lumea din film era vinovată, erau pasivi și erau proști. Mulți sîrbi nu puteau accepta că ar fi fost vinovați sau proști, dar trebuie să subliniez că reacția asta nu a fost unanimă.

Cum e să fii producător de filme?

Îți trebuie foarte multă energie, în anumite momente te simți incredibil de epuizat și singura sursă de a te reîncărca e să găsești un scenariu care să te entuziasmeze, să îți facă plăcere. Ca producător ești acolo de la început și pînă la sfîrșit, chiar și după sfîrșit. Chiar și azi durează 18 luni să aduni toată finanțarea, înainte de filmări. Apoi, durează între unu și doi ani. Mie îmi plac toate părțile din munca de producător, ador să fiu pe platourile de filmare! Sînt o mulțime de producători care stau în birou și își trimit asistenții la filmări, dar mie îmi place să merg la filmări, fiindcă acolo creezi filmul și îmi place să am relații apropiate cu regizorii și apoi cu actorii și oamenii din echipă. Îți construiești relații, afli ce gusturi are fiecare, iar, după o perioadă, știi, dacă ai un anume gen de proiect, cui trebuie să-l trimiți.

Sunteți interesat de regizorii

debutanți - ați încercat să descoperiți un talent și în România?

În România a fost minunat să văd acum zece ani cum a început, a înflorit și a crescut cinema. Am avut aici o experiență minunată cu filmul unui „fost român”, deși cred că Radu Mihăileanu încă se simte foarte tare ca un român. Împreună am filmat aici în 1997 și încă îmi amintesc de oamenii pe care i-am cunoscut. Cristi Mungiu era asistent de regie, dragul meu prieten Tudor (Giurgiu) a alcătuit distribuția. Acum poate că mai sînt lucruri de descoperit, dar toți acești regizori au devenit atît de importanți, și-au stabilit un statut.

Ce vă doriți de la cinematografie?

Nu mai există cinematografie foarte implicată, din aceea care vrea să schimbe lumea, să spargă tiparele. Un prieten de-al meu spune că problemele noii generații sînt dacă ești pe iPhone sau BlackBerry, PC sau Mac. Astea sînt problemele lor, în afară de a nu avea job. Dar a fi fără job nu mai scoate pe nimeni în stradă astăzi, nimeni nu protestează, nimeni nu face nimic. Toată lumea e pe Twitter și Facebook. Eu aștept să apară noul cinema implicat social, care să spună că nu mai vrem ordine de la FMI, fiindcă nu noi am făcut datorii. Nici măcar în filmele grecești nu vorbește nimeni de criza prin care trec. Cînd aceste lucruri vor fi discutate, va apărea noul cinematograful în lume.

Ce vă place la TIFF?

Scurtmetrajele horror dinaintea filmelor din competiție! Mai mulți s-au plîns de ele, dar mie mi se par un lucru revoluționar. Poți să rîzi, poți să te sperii, dar ceea ce e interesant e că abordarea e împotriva sistemului, e incorectă. Poți ieși de la ele, poți să intri în sală mai tîrziu, dar ideea e că le-au pus acolo. Da, haideți să facem lucruri incorecte! Îmi place și programul, mă refer în special la competiție, oferă o mare varietate și poți avea surprize minunate, fiindcă toate au ceva nou de arătat. Festivalul acesta a ajuns să aibă o fizionomie foarte bine conturată și are un fel foarte clar de a-și impune originalitatea. De asta m-am și simțit bine cînd am fost invitat.

– A consemnat Raluca Bugnar

■ Must See

Capul de taur

Filmul cu care „am plecat” de la Berlin anul ăsta, *Rundskop/Bullhead*, este un belgian care se înscrie și nu se înscrie în normă. Adică, de astă dată, umorul tipic zonei, negru/supra-realist, cu care sîntem familiarizați grație lui Benoît Poelvoorde, lui Bouli Lanners sau echipei Benoît Delépine - Gustave Kervern, e introdus subtil și-n cantități mai mici pentru a face loc unei povești de-un dramatism cu totul aparte. *Bullhead* este foarte bine ancorat în realitățile Belgiei rurale (de cîteva decenii, fermierii își injectează vacile cu hormoni de creștere, fapt ce a dus la apariția unei adevărate mafii veterinare, cu asasinat și tot tacîmul) dar nu se mulțumește să fie un film social sau unul polițist. Regizorul și scenaristul debutant Michael R. Roskam țintește mai sus. Prin urmare, alături de povestea propriu-zisă cu parfum de polițier (un detectiv care investighează traficul de hormoni a fost ucis și poliția e pe urmele asi-

nilor), el pune la bătaie un amplu (și trist) studiu de personaj. Jacky (capul de taur din titlu) e unul dintre acești fermieri și aspectul fizic amenințător, rezultat al abuzului de hormoni (paralelismul cu tratamentul aplicat animalelor nu e deloc întîmplător dar personajul ar fi funcționat la fel de bine și fără acest *background*) îl transformă într-un candidat serios pe lista de suspecti. În fapt, însă, Jacky, interpretat magistral de Matthias Schoenaerts, revelația Berlinalei, *if you ask me*, e nu doar cel mai puțin vinovat dintre toți ci și o victimă nevinovată a mediului din care provine, așa cum aflăm dintr-un flashback extins și meșteșugit. Iar asta îl transformă, în ciuda izbucnirilor incontrollabile de violență, în singurul personaj cît de cît pozitiv al acestui film ultra-stilizat și extrem de ambițios, populat de idioți, lichele, lași sau, pur și simplu, oameni damnați dintr-un „bun” început. De neratat, altfel.

– Codruța Crețulescu

■ AlternaTIFF

Start la AlternaTIFF

Miercuri, 8 iunie, la Meeting Point Stage, în curtea Muzeului de Artă, Festivalul AlternaTIFF și-a făcut debutul cu trupa Jedam, originară din Sfîntu Gheorghe. Au venit cu un sound ambiental, un cocktail de acid jazz și folk maghiar, atent ambalat și servit ca un aperitiv lejer. Au știut să creeze o ambianță care a picat la țanc, în continuarea gulașului savuros servit în fața scenei, tradiție a Zilei Maghiare.

Apoi, Boiler Bus și-a făcut drum spre Boiler Club, o scenă recentă, foarte activă a underground-ului clujean, care i-a găzduit pe AIRtist și Anima Sound System, am-

bele din Ungaria. AIRtist a depășit toate așteptările, fiind un band care leagă foarte bine conceptul din spatele muzicii de evoluția live. E de-a dreptul uimitor cum reușesc, doar cu ajutorul unui delay, a unui tulnic și a unui instrument metalic numit jew's harp, să „simuleze” perfect un sunet electronic pe care îl știi doar de la sintetizatoare. Practic, nu există sunet din muzica electronică (trance sau chiar d'n'b) pe care să nu-l poată reproduce. Tulnicul e profund și cuprinzător, jew's harp e scurt și strident, iar beat-box-ul le completează simultan într-o

continuă improvizație. De ascultat live! Anima Sound System, deși au fost cei mai așteptați, n-au reușit să ducă mai departe energia creată de AIRtist. Un vintage disco agreabil și antrenant, dar care a rărit rîndurile publicului. Probabil prea conformist față de „organic trance”-ul de dinainte.

P.S. În seara acesta la alternaTIFF: Gandu de Rapper și Neel – cei care au făcut muzica din filmul GANDU, prezent în secțiunea Wasted Youth - vor concerta în Boiler Club de la orele 24:00.

– Bogdan Bretoiu & Silviu Medeșan

■ Supernova

Deasupra noastră numai cerul

Martha, profesoară de liceu, e căsătorită cu Paul, medic. Cei doi hotărăsc să se mute după ce Paul primește o ofertă de angajare la un spital din Marsilia. Martha e contrariată cînd întreaga ei realitate perfectă se prăbușește la aflarea veștii că soțul ei s-a sinucis în parcare spitalului din Marsilia și că de fapt întreaga lui viață îi este total necunoscută. Încercînd să găsească răspunsuri, îl întîlnește pe Alexander. Acesta devine involuntar un facilitator pentru Martha, care îl forțează să umple golul lăsat de realizarea că viața ei cu Paul fusese complet falsă. Pe măsură ce povestea de dragoste atipică se dezvoltă, regizorul debutant Jan Schomburg

organizează evenimentele pe o linie temporală vagă, fără repere și schimbă perspectiva narativă, alege ce transmite spectatorului confuzia și incertitudinile celor doi. Cerul cenușiu al orașului german devine singurul lor punct de reper. Sandra Hüller (Martha) creează un personaj cel puțin interesant, o femeie pentru care realitatea devine irelevantă, transformînd un necunoscut în soțul ei în încercarea de a reconstrui o realitate prăbușită. Schomburg nu se sîfșește să folosească cadre lungi cu nuditate frontală impunînd publicului disconfortul situației neverosimile în care se regăsesc protagoniștii.

– Radu Meza

**FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
DE FILM TRANSILVANIA**

NOUL FILM ROMÂNESC: ÎNCEPUTURILE

NEW ROMANIAN CINEMA: THE BEGINNINGS

LANSARE DVD

/VINERI, 10 IUNIE
/TIFF VIP LOUNGE
/ORA 17.00

MORGEN
REGIZOR/DIRECTOR: **MARIAN CRIȘAN**

**LEGĂTURI BOLNĂVICIOASE /
LOVE SICK** / REGIZOR/DIRECTOR: **TUDOR GIURGIU**

**CEA MAI FERICITĂ FATĂ DIN LUME / THE HAPPIEST GIRL IN THE
WORLD** / REGIZOR/DIRECTOR: **RADU JUDE**

**CUM MI-AM PETRECUT SFÂRȘITUL LUMII / THE WAY I SPENT THE END
OF THE WORLD** / REGIZOR/DIRECTOR: **CĂTĂLIN MITULESCU**

FURIA / REGIZOR/DIRECTOR: **RADU MUNTEAN**

CALIFORNIA DREAMIN' (NESFĂRȘIT) /
REGIZOR/DIRECTOR: **CRISTIAN NEMESCU**

FRANCESCA / REGIZOR/DIRECTOR: **BOBBY PĂUNESCU**

A FOST SAU N-A FOST? / 12:08 EAST OF BUCHAREST / REGIZOR/
DIRECTOR: **CORNELIU PORUMBOIU**

FELICIA, ÎNAINTE DE TOATE / FIRST OF ALL, FELICIA / REGIZORI/
DIRECTORS: **RĂZVAN RĂDULESCU, MELISSA DE RAAF**

PESCUIT SPORTIV / HOOKED / REGIZOR/DIRECTOR: **ADRIAN SITARU**

**EU CÂND VREAU SĂ FLUIER, FLUIER / IF I WANT TO WHISTLE, I
WHISTLE** / REGIZOR/DIRECTOR: **FLORIN ȘERBAN**

Finanțat de:

Cu sprijinul:

Realizat de:

MOUTON CADET

Inventatorii automobilului salută cei 10 ani de TIFF!

În anul 1886 am inventat automobilul, iar astăzi pasiunea noastră pentru inovație este mai puternică decât oricând. Ne aflăm în continuă cercetare și dezvoltare, de la sisteme electrice de propulsie până la tehnologii bazate pe pile de combustibil, pentru că planuim să fim înaintea timpului așa cum am fost și în ultimii 125 de ani. www.mercedes-benz.ro/125

125! ani de inovație

Mercedes-Benz
The best or nothing.

www.tiffv.ro

zile și nopți

DE VIAȚĂ URBANĂ

8 ANI DE ZILE ȘI NOPTI

Zile și Nopti te pândește de opt ani. Fii sigur că nu te va lăsa în pace nici de acum încolo. Fii cu ochii pe ea și află cum crește în continuare orașul tău.

DoR de TIFF

Absența

Alex. Leo Șerban era atent. Era atent la ce ținea de profesia lui de critic de film, consumind și publicațiile internaționale de renume, și discuțiile de pe forumul Cinemagia, și postările de pe bloguri. Știa tot și era peste tot, dar atenția lui nu se oprea la cinema. Ea se vedea și în fotografiile pe care le făcea în simple plimbări prin București sau în călătoriile prin străinătate – lucruri de mulți doar șterse cu privirea, dar care pe el opreau din drum și-l entuziasmau. Și se vedea în prietenii lui. Avea prieteni mulți, de toate vârstele și prin toată lumea, de la foste colege de liceu sau de facultate, la oameni cu care se certa pe forumuri și bloguri și mai apoi îi invita la o cafea sau la ziua lui. Erau o groază cei cu care vorbea la telefon, schimba mailuri, bîrfe și noutăți, oameni la ale căror vieți rămînea bransat aparent fără efort. Unii dintre ei nu reușesc să-și explice nici acum cînd avea Leo timp de toți. Să-i țină de vorbă pe mess, să dea mailuri cu link-uri, să le obțină autografe, să le trimită vreun afiș de festival sau o revistă cu actorul preferat. Leo și memoria lui de elefant.

Interoga TIFF

Klára Tamás

Ce înseamnă un afiș pentru un film?

Depinde de perioada despre care discutăm. Hai să discutăm despre acum 25 de ani (ride) pentru că acum am văzut că afișul este chiar filmul, adică sînt cîteva momente din film, fotografii din film, un colaj făcut cu bun gust, dar nu mai mult decît să reprezinte exact atmosfera din film. La vremea asta (acum 25 de ani – n.r.), afișul a avut o acțiune mai complexă. A exprimat în straturi, cu simboluri și cu diferite trimiteri starea din film, plus stările ascunse ale filmului, pentru că atunci nu erau atît de clar montate nici în film mesajele și afișul încerca să sublinieze acest mesaj.

Cum a fost munca de designer de afișe pe vremea lui Ceaușescu?
Am avut norocul că a fost vorba de filme și am urmat întotdeauna stilul și gîndul meu, care a fost sau n-a fost aprobat...

Din perspectiva asta, ați avut probleme cu cenzura?

Da, foarte multe, dar am fost bătaioasă și, dacă am crezut într-o lucrare, am luptat. Plus, aceste afișe au fost afișe de reprezentare pentru galele de film. Au fost tipărite în puține exemplare și doar pentru orașele mari. Tocmai asta a fost confuzia, că au fost afișe făcute pentru la țară, care au fost, deci, numai colaje din picturi.

Deci erau două variante...

Da, cel puțin două, a treia variantă era afișul care era trimis la premiere-

Leo care știa exact ce-i place și ce nu fiecăruia și se gîndea la ei pe bune, oriunde ar fi fost.

Povestea atenției lui Leo, a oamenilor pe care i-a iubit și care l-au iubit, o veți putea citi în octombrie, în al șaptelea număr Decît o Revistă.

*Astăzi, la 16:30, în TIFF Lounge, va avea loc lansarea a două cărți semnate Alex. Leo Șerban: colecția de microtexte *Mica Dietetică* (Editura Art) și volumul de poezii *Alte camere, alte glasuri de ieri* (Pandora M).

Gabriela Pițurlea

Portrete de familie

30 DE FOTOGRAFII

30 DE PORTRETE DE FAMILIE

VERNISAJ:
DUMINICĂ, 12 Iunie, 12.30

DECAT O REVISTA

le de filme, sau la festivaluri sau pentru străinătate. Deci au fost cam trei variante dar acestea de aici au fost pentru gală și au fost puse în vitrina cinematografele pentru premiere.

Știi că înainte de anii '90 ați trimis afișe în străinătate și chiar, în 1984, ați cîștigat cu unul din ele marele premiu de la Chicago.

Cu afișul acesta (*Imposibila iubire* - n.r.) am cîștigat. A fost un concurs de afișe derulat concomitent cu festivalul de film și am cîștigat. Dar și pentru Pompidou, Centre Pompidou, am participat la un concurs, am cîștigat și afișul meu a fost tipărit în 1984. Și în 1985 m-au rugat să fac un afiș pentru Festivalul de Film La Rochelle.

Cum ați reușit să vă trimiteți lucrările în străinătate? Aveați nevoie de aprobare?

Erau bienale și dacă am trimis la vremea cumva, deja m-au știut și ceilalți și au început să mă invite. În 1973 am trimis prima dată afișul *Zidul* care a fost în bienala din Varșovia, prima bienală de așa mare anvergură - aveau și un muzeu de artă pe care l-au făcut în Wilanów realizat pe baza afișelor. După care au început să mă cheme personal. Afișul era cel mai ușor de trimis prin poștă, pentru că nu era un obiect de artă care să treacă prin patrimoniul național. L-am pus în tub și l-am trimis.

Trebuie să fii bătaios și să găsești ușa mică, dacă nu ușa mare pe care eu am încercat-o întotdeauna. Adică nu m-am lăsat.

- A consemnat Andra-Daria Szasz

Hitching my Horse to the Past

TIFF allowed me to finally catch up with Béla Tarr's *The Turin Horse* (*A torinói ló*), which I missed in Berlin. I knew it was something that needed to be seen on the big screen, so I was biding my time until my schedule and a festival's schedule coincided; I was certainly rewarded. The film has a majesty that stuns you into a state of being transfixed with the limited action, and though it's unquestionably too long, it keeps gratifying the viewer with each scene. Many in the audience left, of course, but many more stayed than I expected, and as I noticed people departing I wondered how I might have coped with the movie if I watched it on DVD, or on my computer, rather than on screen.

In all probability I would have fallen asleep, or turned it off, or put it on pause so many times as I got up to make coffee that it would have been less than half an experience. We all do that, with so many films. Yet it's important for us to be reminded – often – of the ways

this changes how we view things. There's the obvious difference in concentration levels: I experienced a sense of wonder coupled with deep satisfaction when realizing that Tarr switches the point of view with each potato eating scene, yet such a detail (is it a detail, or something greater?) would have probably elicited a mere unemotional tweak of the intellect had I seen it on a television screen. And then there's the constant sound of the wind, which is sensory rather than mere background; how can that register when you're sitting on a sofa, even with a top-class stereo system?

Finally, there's the texture of the film, the tactile pleasures of its mesmerizing black-and-white photography. I kept thinking how fortunate I was to be watching *The Turin Horse* on celluloid and not via digital projection. We're told that DCP will continue to improve, we're lured by the argument that it will make more films available to a greater section of the population

– a further democratization of the medium, surely a good thing. Yet aren't we fostering a generation who can't tell the difference anymore? For me it's like comparing oil paint to acrylics, which means it's something I conceptualize almost as much with my fingers as with my eyes. While festivals as well as neighborhood cinemas make the switch to digital, I feel a

bit like a grandmotherly Cassandra, out-of-step in addition to all my catastrophizing. In the not-so-distant future, will the only places we see celluloid projection be in cinema museums? Will that warm glow be forever replaced by something harsher and colder? Please TIFF, tell me it ain't so.

– Jay Weissberg

Thomas Mai stops off in Cluj

It's Friday, it must be Cluj - and the presentation on crowdfunding, social media and distribution 2.0.

For former sales agent Thomas Mai of Festival Darlings, there is a hectic travelling schedule as he darts across the globe spreading the word about the opportunities for financing, marketing and distribution offered by the „new digital connected world.“

The last seven days saw him giving workshops in Dubrovnik and Aarhus before coming to TIFF and next week he will be speaking at events in Copenhagen and Warsaw.

„When I do seminars or coach my clients, many are so afraid about the changes in our industry,“ Mai says, „and most say something on the following lines: ‚I am already spending 100% of my time trying to get this film off the ground and now you also want me to build a website, crowdfund, distribute, build a fan database etc. There is not enough hours in the day...‘.

„Yes, the roles are changing, but so is the world around us,“ he suggests. „How many distributors are still out there and what are they paying for film rights? It is all about building the right systems from the beginning. Imagine that you could keep making one film every year

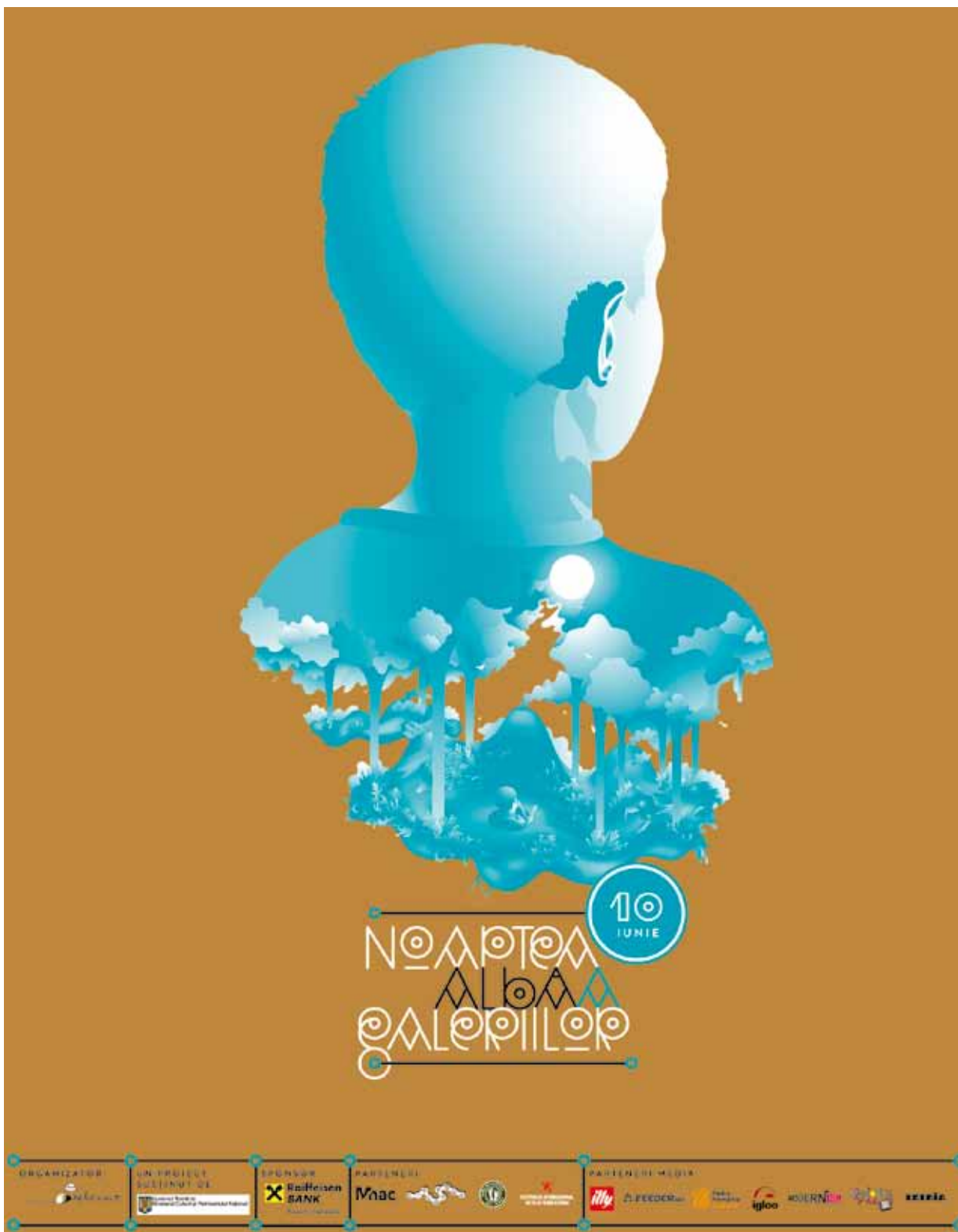
for the rest of your life and get it financed and distributed to the same group of fans that keeps growing every year. It is not impossible to have a direct relationship with 100,000 fans that can finance and buy your films again and again.“

Today's day-long workshop will touch on such issues as building your webpresence, social media management and direct distribution to cinemas as well as crowdfunding.

„There are many advantages to crowdfunding,“ Mai argues in a blog on his website www.thomas-mai.net, „but one of the less known is that you actually get to test if there is an audience for your film **before** you make it. We filmmakers are driven by passion (clearly not the money) and often we spend two-four years on making a film, just to find out that nobody really cares about it.“

„By crowdfunding even smaller amounts, you send a clear signal to potential investors/ film funds that you know who your audience is (and often where they live), this makes it so much easier for investors/film funds to believe in you because you have proven that the audience believes in you,“ he says.

– Martin Blaney

Pat and Michael York – Here in Spirit.

The photographic exhibition, “Imaging and Imagining - the Film World of Pat York” is now open at the City Art Museum (over the TIFF meeting point in Unirii Square) - and should on no account be missed. Here is a gallery of the great, the good and the eccentric from the past four decades and more of the movies - from the young Jane Fonda and Anjelica Huston to Federico Fellini and Michael Moore - seen through a very particular camera-eye. Whether the subjects are carefully posed or, as it were, caught in flight, they are presences, expressive and revealed. Not even Warhol can remain remote, under Pat's gaze. The secret lies, no doubt, in the photographer's own vivid personality and human insights: to meet her is to engage with her instantly and inescapably: the sitters are captured, and she already knows them before the shutter clicks.

Apart from this exhibition, her subjects have ranged far beyond what she once unguardedly called “grinning actors and actresses”. One of her most famous series pictures dissected corpses; another memorable book celebrates the dignity of age. She is fascinated, all in all, by the human kind.

Pat York was to have been in Cluj for the exhibition, with her husband Michael, recipient of this year's Life Achievement Award; but both were prevented by Michael's illness.

The Yorks' is a legendary show-business marriage. Pat began her career as a journalist and editor with *Vogue* and *Glamour* magazines. Working on a story with the famous 60s photographer David Bailey, she bought a Nikon camera, and, guided by Bailey, rapidly established herself as photo-journalist.

In 1967 she was sent to London to photograph Raquel Welch, Albert Finney, and the 25-year-old Michael York, a new shooting star after Joseph Losey's *ACCIDENT* and Franco Zeffirelli's *THE TA-*

MING OF THE SHREW. (Bob Fosse's *CABARET*, co-starring with Lisa Minelli and D'Artagnan in the *MUSKETEERS* series were still to come). The shoot with Michael proved fateful. A year later they were married, and have rarely since been separated, united by a shared curiosity, insatiable and energetic, about everything and everyone they encounter. It is certain that in readiness for Cluj, they are well and widely read on all things Romanian; so their disappointment is very real.

Michael York hopes to venture from his sickbed today to film an acceptance speech for Saturday night. Meanwhile, he writes:

„I am so very disappointed that we cannot be with you this week at the Festival. Pat and I had been looking forward to attending ever since last year when circumstances of work prevented us. This time it is a health issue that has kept me from sharing the joys of Cluj and Transylvania and world cinema. I am crossing my fingers that it may be a case of „third time lucky” and that we can finally take part next year. Meanwhile, I am very honoured to be receiving such a distinguished Award. I wish you all an enjoyable and constructive time. I hope the screening of „Cabaret” will still please, now that the film is celebrating its 40th birthday. (Who knew!) And I do hope you will find time to see Pat's photographic exhibition. It was first shown at the Motion Picture Academy in Los Angeles where it was extremely well received and it has subsequently travelled all over the world - last stop Hong Kong.

I would like to congratulate the TIFF on graduating to the A List of film festivals and I'm sure that its future will be one of unlimited growth and prestige.

Both Pat and I send very best wishes, as well as renewed regrets - and we already look forward to being in Cluj next year.”

- David Robinson

Wearing Two Hats: Valdís Óskarsdóttir on being a director and editor

Valdís Óskarsdóttir doesn't have any nostalgic feelings for scissors, tape or working on flatbed editing suites.

“When I was at the Danish Film School from 1987 to 1991, we were cutting on a Steenbeck,” says the Icelandic-born director and award-winning editor who will be giving a Film Talk in the TIFF Lounge on Unirii Square at 3 p.m. today (Friday).

Then, in her last year at film school, the students began editing on computers, but it seemed as impenetrable to her at the time as rocket science. “I thought, I'm never going to edit on that,” Valdís recalls, “because you always talked about feeling a film in your hands. When you were rewinding

or finding scenes, you had time to think about what you were going to do. You never cut until you had really made that decision to cut.”

Then she went back to Iceland to work and was introduced to editing on an AVID computer for her third film as an editor. “I had an assistant from Denmark who told me how to work with this system and since then I have been editing on computers. I would never go back!” she says.

Valdís is also here in Cluj with her second feature film as director, *King's Road*, starring the German actor Daniel Brühl, which is competing for the Transylvania Trophy this year.

It hadn't been planned for her to take on the editing of this film as well, but she is able to keep

the two functions of director and editor separate. „When I am working as a director, the only thing I think of is getting the best out of the actors,” she explains. „And when I come and sit in front of the computer, I am the editor. There is no director in me then.”

- Martin Blaney

Industry Events

Today

Workshop: Thomas Mai presentation on “Crowdfunding, Social Media and Distribution 2.0”

10:00 - 17:00, BNR hall; entrance fee: 30 lei. Write to workshops@tiff.ro to register!

The Cinema Lesson presented by Cristi Puiu
11:00-13:00, TIFF Lounge, Unirii Square.

Film talk with Valdís Óskarsdóttir
15:00, TIFF Lounge, Unirii Square.

Tomorrow June 11th

Marin Karmitz Masterclass
12:00, TIFF Lounge, Unirii Square.

TIFF

www.tiff.ro

Intră pe www.tiff.ro
și urmărește în direct de la ora 12:30 conferința de presă **JAQUELINE BISSET!**
Apoi **LIVE** de la ora 16:30,
lansarea cărților *Mica Dietetică* și *Alte camere. Alte glasuri de ieri*
de **ALEX LEO ȘERBAN!**

10 ediții în 10 portrete

08: Criticul român

Pentru Leo și alți prieteni

Pe această creatură mitică, fragilă, pe cale de dispariție, încă o mai puteți întâlni pe străzile Clujului: n-o ocoliți! Pipăiți-o ca să vă convingeți că mai există, luați-o acasă, dacă puteți, și fiți miloși: dați-i o farfurie de supă și cițiva lei. N-ar strica și niscaiva încurajări, dacă puteți minți. Nu mai e mult până când va dispărea definitiv, ucisă de economia sălbatică, iar TIFF-ul și lumea filmului vor fi private de felul său unic și de nepătruns de-a interpreta secvențele de masă ale "noului val".

Pe criticul român șomer sau încă (abia) angajat îl puteți recunoaște ușor: merge, de obicei, în haită, alături de alte exemplare amenințate ca și el, se ceartă cu acestea pe tema ultimelor filme coreene, aruncând cuvinte ca: "provocator", „seminal" sau "pretențios" și are o figură obosită, dar extatică.

La Republik TIFF, această ființă haituită de deadline-uri și stoarsă de efortul de a-și recupera banii de la publicații recent desființate, se simte cu adevărat fericită, protejată, cocoloșită, băgată în seamă.

Unde, în România, mai are ocazia să stea la hotel cu mic dejun inclus doar pentru că face doar ce-i place: vede filme cărora le bifează sau să le contestă meritele la un pahar de alcool din partea casei, în fața unei audiențe ce freamătă (chit că publicul e format tot din cei ca el, care abia așteaptă să-i ia vorba din gură și să-i spună cât de mult se înșeală). Aici se întremeează și psihic și fizic - poate să-și refacă rezervele firave de nutrienți și să recupereze vreo două găuri la curea. Regizorii le spun pișcotari, dar cine are nevoie de pișcoturi când există gulaș? La TIFF, criticii fac corp comun, încît pe terasele unde își fac veacul, rid în cor la bîrfe și fac cu rîndul la baceșiș, abia dacă îi poți desprinde unul de altul. E o chestie de moment, solidaritatea asta, un soi de autoapărare: fac zid în fața privirilor înfuriate ale regizorilor demolați și a invaziei de lăcuste din breaslă. Pentru că, în ultima vreme, a mai apărut un dăunător, o corcitură care, potrivit criticilor, n-a fost la școală, nu știe să scrie și crede că istoria mediului începe cu *Transformers*. Ați ghicit,

e blogger-ul. Între aceste două specimene, una analogică și cealaltă digitală, există o mare rivalitate. Criticii sunt crescuți cu clasicii ruși pe video, cu mirosul de mucegai și cu zgomotul ruginit al aparatului de proiecție de la Cinematecă, cu foșnet de ziare și cu notițe de mîna după Bazin și Cahiers. Disprețul e reciproc: la rîndul lui, bloggerul nu dă doi megabiți pe criticul de film pe care îl consideră pompos și perimat, un dinozaur.

Cum să îi deosebiți? Păi stați la ieșirea din cinema: bloggerul va fugi din sală încă din timpul genericului de final ca să posteze, iar criticul se va opri, tacticos, să stea de vorbă cu cineva (a se citi "să împărtășească lumii prețioasele-i impresii").

La Cluj, bloggerul e și fericit și trist simultan: marea lui frustrare e că nu poate să fie primul care scrie despre un film și că e forțat să-l vadă în același timp cu ceilalți. Acele iritante ecrane luminoase din timpul proiecțiilor li se datorează, în mare parte: încearcă să facă recenzie în timp real pe Twitter. Cît despre cronica de pe blog, pentru operativitate, are deja pregătite două variante, aceleași pe care le folosește și cînd vorbește despre ultimul update de firmware la Froyo sau servicii ale liniilor aeriene low cost: "nașpa" și "super". Bloggerii sînt, la TIFF, într-o acerbă competiție unul cu celălalt pentru a strînge cît mai multe comentarii și accesări, scrierea corectă a numelui noului filipinez în vogă la Rotterdam sau nimerirea

unui gen fiind detalii neglijabile în comparație cu cifrele Google Analytics. Criticii de film se simt doar bine: au trecut din faza de negare, în cea a resemnării, și știu că nici terapia alternativă nu-i va mai salva. "It's the end of the world as we know

it, and I feel fine". Dacă se grăbesc, o fac ca să prindă locuri bune la proiecția unui rockumentar despre *The Clash*, pe o terasa unde roze-ul e ca la Cannes, doar că mult mai ieftin.

— Anca Grădinariu

ÎNCEPÎND DE AZI, APERITIFF-UL SPECIAL ESTE DE VÎNZARE LA TOATE PUNCTELE TIFF, ÎN TOATE CINEMATOGRAFELE TIFF ȘI LA TIFF SHOP.

Conține DVD cu 8 scurt metraje românești recente.

Preț: 15 lei.

It includes a DVD with 8 new Romanian short films.

Price: 15 lei.

STARTING TODAY, APERITIFF SPECIAL EDITION IS AVAILABLE AT ALL TIFF POINTS, IN TIFF CINEMAS AND AT TIFF SHOP.

2011 **TIFF**
Program zilnic
11:00 - 23:00 **shop**

Ce e mai bună dimineața decât o cafea cu aromă de TIFF?
O gură de apă proaspătă într-o zi toridă de vară?

Dacă nu poți să hotărăști între cele două, sâmbătă, 11 iunie, le găsești la promoție împreună!

Îți prezentăm cana și sticla de apă I love TIFF!

Produse promoționale marca TIFF, în locațiile:

Cinema FLORIN PIERȘIC
Piața Mihai Viteazul, nr. 11

TIFF shop EROILOR
Lângă Cinema VICTORIA

Meeting Point TIFF
Galeria Muzeului de Artă

URSUS OPEN AIR
Piața Unirii

Alege smartphone-ul
care ți se potrivește
din cea mai inovativă
gamă Nokia

nokia.ro

Nokia C7

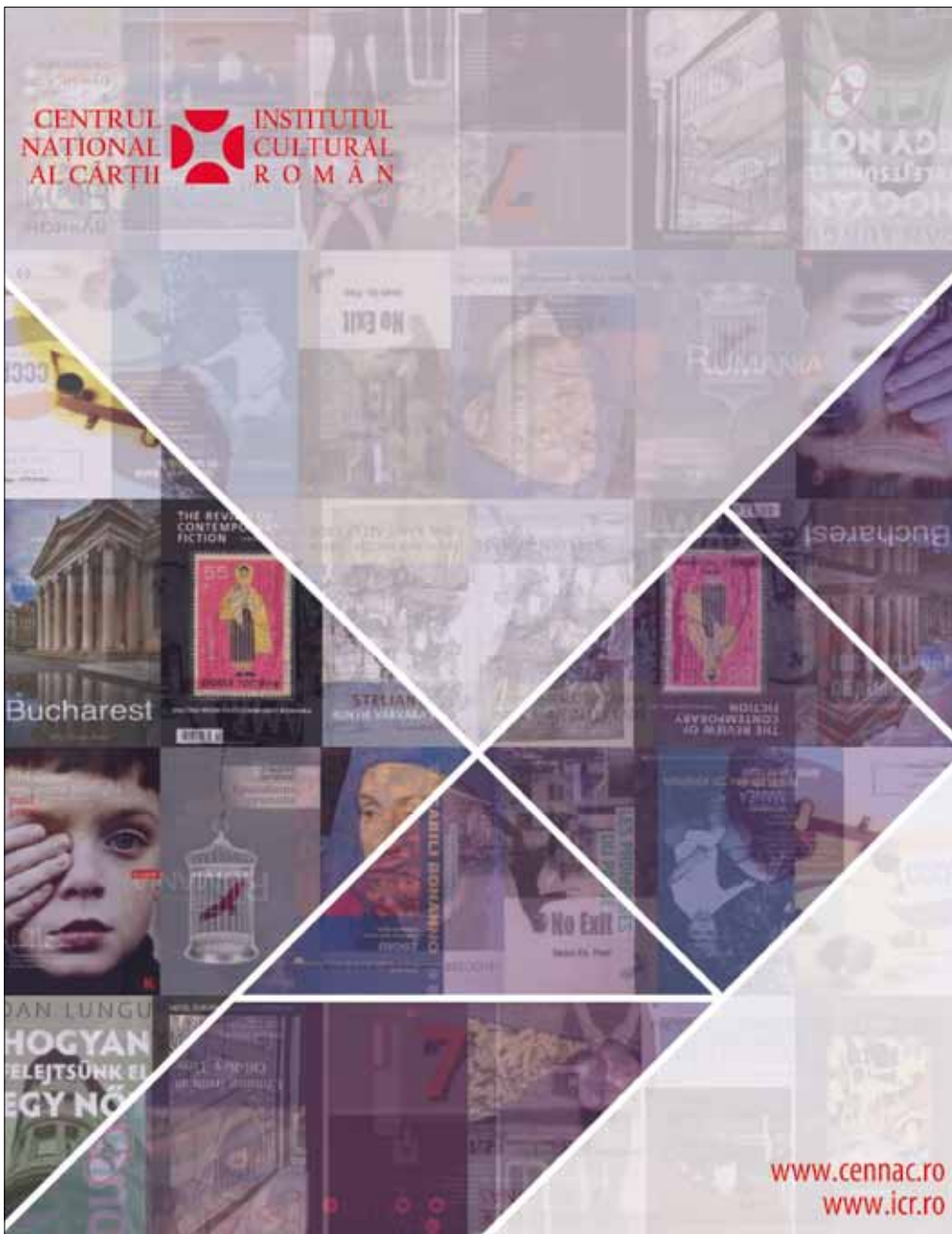
Nokia N8

Nokia E7

NOKIA
Connecting People

Un proiect: **FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE FILM TRANSILVANIA**
 www.tiff.ro Ediția 10
 3 - 12 iunie 2011, Cluj-Napoca

Prezentat de: **upc**

Let's Go Digital
 [WORKSHOP DE FILM PENTRU LICEENI]
 #9

**3 - 12 IUNIE 2011
 CLUJ-NAPOCA**
 Detalii pe www.tiff.ro

organizat de: **ROMANIAN FILM PROMOTION**
 în parteneriat cu: **[ctrl+n]**
 cu sprijinul: **UNIVERSITATEA SAPIENTIA**
 sponsori: **ISTYLE**, **SONY** make.believe

